

Samenvatting

Het CVZ verduidelijkt het onderscheid tussen verpleging als te verzekeren prestatie in de Zvw en als aanspraak in de AWBZ.

Er zijn vier categorieën te onderscheiden:

1. de complexe verpleging (d.w.z. die verpleging die in opdracht van de medisch specialist plaatsvindt en waarop hij toezicht houdt, waarbij deze direct beschikbaar is voor tussenkomst en waarover hij terugkoppeling vraagt), behoort tot de Zvw. In die gevallen is niet van belang of de verzekerde de verpleegkundige zorg in het ziekenhuis of thuis ontvangt.
2. de minder complexe verpleging die een direct verband heeft met de medisch-specialistische zorg en die de verzekerde redelijkerwijs kan verkrijgen in het ziekenhuis (klinisch/poliklinisch) behoort eveneens tot de Zvw.
3. de minder complexe verpleging, waarbij de specialist weliswaar opdracht geeft, maar waarvoor toezicht en tussenkomst niet direct nodig zijn, behoort tot de AWBZ, als van de verzekerde redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij die zorg in het ziekenhuis verkrijgt. Hiervoor is een indicatiebesluit nodig.
4. de verpleging die in opdracht van de huisarts plaatsvindt, maakt in beginsel onderdeel uit van zorg, zoals huisartsen die plegen te bieden en behoort tot de Zvw. Als van de verzekerde redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij de zorg in de huisartsenpraktijk verkrijgt, behoort die verpleegkundige zorg tot de AWBZ. Hiervoor is dan een indicatiebesluit nodig.

1. Onderscheid verpleging AWBZ en verpleging Zvw

In toenemende mate is het mogelijk dat verzekerden medisch-specialistische zorg thuis ontvangen in plaats van in het ziekenhuis. Het College voor zorgverzekeringen (CVZ) signaleert dat er in de praktijk problemen zijn rond de verpleging die, buiten het ziekenhuis, noodzakelijk is in verband met de medisch-specialistische zorg.

De functie verpleging komt zowel in de Zvw als in de AWBZ voor. Verpleging in verband met verblijf is in beginsel gekoppeld aan het verblijf. Bij verpleging zonder verblijf blijkt in de praktijk een nadere uitleg nodig.

In de AWBZ is de functie verpleging omschreven in artikel 5 Besluit zorgaanspraken AWBZ (Bza), als verpleging in verband met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperkingen of een lichamelijke handicap, gericht op herstel of voorkoming van verergering van de aandoening, beperking of handicap.

In de Zvw is de functie verpleging omschreven in artikel 2.11 Besluit zorgverzekering (Bzv) als verpleging zoals verpleegkundigen die plegen te bieden, zonder dat die zorg gepaard gaat met verblijf, en die noodzakelijk is in verband met medisch specialistische zorg.

Deze omschrijvingen overlappen elkaar voor een deel. Artikel 2 eerste lid van het Besluit Zorgaanspraken AWBZ bepaalt, dat er aanspraak op AWBZ-zorg bestaat behoudens voor zover het zorg betreft die kan worden bekostigd op grond van een andere wettelijke regeling. Hieruit volgt, dat de Zvw voorrang heeft op de AWBZ.

Het CVZ heeft de bewindspersonen van VWS geadviseerd om de verpleging in verband met thuisbeademing en in verband met palliatief terminale zorg onder te brengen in de AWBZ, ook voor het deel dat noodzakelijk is in verband met medisch-specialistische zorg. Het belangrijkste argument daarvoor is dat de verwevenheid tussen AWBZ-zorg die in die situaties nodig is, en de verpleging in het kader van de medisch-specialistische zorg zo groot is, dat het niet wenselijk is een scheiding in de financiering van de zorg aan te brengen.

In de praktijk is al de situatie gegroeid dat de verpleging voor thuisbeademing en palliatief terminale zorg ten laste van de AWBZ komt, zodat de budgettaire consequenties minimaal zijn.

Het CVZ meent met dit advies de bewindspersonen voldoende mogelijkheden te bieden de problemen rond deze twee groepen verzekeren in de toekomst goed te regelen. Op dit moment geldt echter dat alle verpleegkundige zorg die noodzakelijk is in verband met medisch specialistische zorg onder de Zvw valt.

Bij de beoordeling spelen een aantal factoren een rol: de ernst van de aandoening/ingreep (levensbedreigend/risicovol), de complexiteit van de situatie (stabiel/onstabiel, voorspelbaar/onvoorspelbaar) en de mate van bemoeienis van de medisch specialist (aanwijzingen, toezicht, tussenkomst, controle).

2. Standpunt

Het CVZ onderscheidt vier categorieën:

1. de complexe verpleging (d.w.z. die verpleging die in opdracht van de medisch specialist plaatsvindt en waarop hij toezicht houdt, waarbij deze direct beschikbaar is voor tussenkomst en waarover hij terugkoppeling vraagt), behoort tot de Zvw. In die gevallen is niet van belang of de verzekerde de verpleegkundige zorg in het ziekenhuis of thuis ontvangt.
2. de minder complexe verpleging die een direct verband heeft met de medisch-specialistische zorg en die de verzekerde redelijkerwijs kan verkrijgen in het ziekenhuis (klinisch/poliklinisch) behoort eveneens tot de Zvw.
3. de minder complexe verpleging, waarbij de specialist weliswaar opdracht geeft, maar waarvoor toezicht en tussenkomst niet direct nodig zijn, behoort tot de AWBZ, als van de verzekerde redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij die zorg in het ziekenhuis verkrijgt. Hiervoor is een indicatiebesluit nodig.
4. de verpleging die in opdracht van de huisarts plaatsvindt, maakt in beginsel onderdeel uit van zorg, zoals huisartsen die plegen te bieden en behoort tot de Zvw. Als van de verzekerde redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij de zorg in de huisartsenpraktijk verkrijgt, behoort die verpleegkundige zorg tot de AWBZ. Hiervoor is dan een indicatiebesluit nodig.

3. Consequenties

Dit standpunt draagt bij aan een scherper onderscheid tussen verpleging in het kader van de Zvw en verpleging in het kader van de AWBZ.

4. Motivering

4.a. Wet- en regelgeving

Artikel 5 Besluit zorgaanspraken AWBZ (Bza) luidt:

Verpleging omvat verpleging in verband met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of een beperking of een lichamelijke handicap, gericht op herstel of voorkoming van verergering van de aandoening, beperking of handicap.

Artikel 2.11 Besluit zorgverzekering (Bzv) luidt:
Naast de in artikel 2.10 bedoelde verpleging omvat verpleging tevens zorg zoals verpleegkundigen die plegen te bieden, zonder dat die zorg gepaard gaat met verblijf, en die noodzakelijk is in verband met medisch specialistische zorg.

Artikel 2 eerste lid van het Bza bepaalt, dat er aanspraak op AWBZ-zorg bestaat behoudens voor zover het zorg betreft die kan worden bekostigd op grond van een andere wettelijke regeling.

4.b. Beoordeling (medisch en juridisch)

De omschrijvingen van artikel 5 Bza en artikel 2.11 Bzv overlappen elkaar voor een deel. Op grond van artikel 2 eerste lid van het Bza is er geen aanspraak op de AWBZ als de verpleging kan worden bekostigd op grond van de Zvw.

In de praktijk is er onduidelijkheid over de vraag wanneer verpleegkundige zorg die in opdracht van de medisch specialist wordt geleverd, ten laste van de Zvw komt, en wanneer ten laste van de AWBZ.

Bij de beoordeling of verpleging valt onder de te verzekeren prestatie verpleging van artikel 2.11 Bzv of onder de aanspraak van artikel 5 Bza spelen een aantal factoren een rol: de ernst van de aandoening/ingreep (levensbedreigend/risicovol), de complexiteit van de situatie (stabiel/onstabiel, voorspelbaar/onvoorspelbaar) en de mate van bemoeienis van de medisch specialist (aanwijzingen, toezicht, tussenkomst, controle).

Op grond van die factoren komt het CVZ tot de hierboven genoemde vier categoriën.

Daarbij sluit het CVZ gegroeide praktijk. Daarbij komt verpleging die de verzekerde onder directe verantwoordelijkheid en toezicht van de medisch specialist ontvangt ten laste van de Zvw. Voor niet-complexe verpleegkundige zorg in opdracht van de specialist is bepalend of de verzekerde die zorg redelijkerwijs in het ziekenhuis kan ontvangen. Daarbij zijn frequentie van de zorg en de mobiliteit van de verzekerde belangrijke factoren. Verpleging in opdracht van de huisarts is, voor zover het geen onderdeel is van de huisartsenzorg, altijd AWBZ-zorg.

5. Auteur

Auteur drs. A.M. Hopman

Datum 8 augustus 2007